

List izhaja vsak petek

GLAS

Naročnina in dopisi

in velja s poštnino vred in v Gorici
domu poslan: za celo leto 3 gold., za
pol leta 1 gold. 50 sold., za četrto leta
80 sold.— Za ude nar. - polit. društva
„GORICA“ je cena določena, kakor za
druge naročnike. Posamezni listi se pro-
dajajo po 6 sold. v tiskarni.

naj se blagovoljno pošiljajo opravištvu
v nunskih ulicah v tiskarno Karol Mai-
ling-ovo. Vse pošiljatve naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo. Oznanila se
sprejemajo. Plača se za navadno vrstico,
če se naznanilo samo enkrat natisne, 8
sold., če dvakrat, 12 sold., če trikrat,
15 soldov.

NJIHOVEMU APOSTOLSKEMU VELIČANSTVU
PRESVETLEMU CESARJU

FRANČIŠKU JOŽEFU I.

o slovesni priliki Njigovega prihoda

v GORICO 4. aprila 1875

vedno zvesta

SLOVENIJA.

Čemu je tu nešteto ljudstvo zbrano,
Okinčano kot za slovesen god?
S prestola slavnega na zemljo vdano
Ti stopil si, cesarski moj Gospod!
Tvoj zvesti rod najviši god proslavlja
Na svojih tleh, ker gosta Te pozdravlja.

Pod žezlom Ti živijo milijoni
Različnih ver, jezikov, šeg in noš,
Vsi stebri tronu, biserji so kroni —
Kje pa od nas zvestejših Ti doboš?
Imaš jih pač pod sabo bogatejših
In zvestih tudi, — a nikjer zvestejših!

Očetje hrabri bili v burni dobi
So kroni Tvoji močna, verna bran,
Sinovi njih ne krenemo v zvestobi,
Kot dedom ded zdaj tebi vnuk je vdan.
Vihar če vstane kje, Vladar, le vkaži:
Čul bo Tvoj klic Tvoj rod na južni straži.

Stoletja naše so zvestobe priče,
Je priča zgodovine slednji glas,
Ponosno lahko dansi Ti zakliče
Slovensko mesto vsako, vsaka vas:
Kraljestva so se majala in mesta,
Slovenija je stala vedno zvesta!

Gradov Ti treba nij, nij treba meča,
Oklepa ne, ne škita, slavni car!
Oklep in škit Ti ljubav bo goreča,
In meč Ti desna naša bo vsikdar;
Na prsih zvestih ko na skalnem gradi
Sovražni se razbijejo napadi!

Ta verni rod, glej! k Tebi vreje dansi
Ko k dobremu očetu blag otrok,
Za blagor Tvoj, ki v carja nam izbran si
Kipé srca pod zvezdnati obok:
Bog živi Tebe mnoga, srečna leta,
Tvoj slavni dom naj večno se razcveta!

Dopisi.

V Mirnu, 30. marcija. — Danes je bila tukaj izvanredna slovesnost. Tukajšnji dosluženi vojaci sklenili so veselico napraviti, a pričeti so jo hoteli s cerkveno slovesnostjo. Zato so naprosili tukajšno duhovščino, naj blagovoli slovesno mašo s azistenco i zahvalno pesmijo jim napraviti, kar se je tudi zgodilo. Zahvaliti so se hoteli Bogu, da jih je ohranil še pri življenju po tolikih nevarnostih, prositi so hoteli za vladarja i za domovino, za katero so bili pripravljeni življenje darovati, moliti, da bi i naprej enako zvesto bili v stanu služiti domovju ne sicer s puško ampak z oralom i rokodelskim orodjem, da bi enako zveste državljane izredili, kakor so bili oni. Da milo se je človeku storilo, ko so ti veterani v cerkev stopili, okinčani vseh 47 mož se svetinjami zaslug; nehoté mi je prišlo na pamet staro: Avstrijan ima domovino i jo tudi ljubi! Oj da bi sedaj bilo tako, da bi vsi enako ljubili svojo Avstrijo, da bi nobeno oko ne gledalo proti jugu, nobeno srce ne hrepenelo po mrzlem severju.

Udeležil se je slovesnosti cel občinski zastop se županom na čelu i mnogobrojno ljudstva. Mej gromom možnarjev deno se veterani v vrsto pred cerkvijo, trikratni živijo zadoni vladarju i domovini v slavo, potem: rechts um! na kozarec vina, kder so si svoja junaška dela pravili od časa, ko so italisko-ogrski punt zadušili do nesrečnega kraljevega gradca.

S Tominskega, 29. marca. — Znani okr. paša g. Derbič po malem spoznava, da se tudi za povišano i uredjeno plačo ljudski učitelji ne dajo kopati iz tal; zato je, kakor piše „Slovenec“ razposlal vabilo nekaterim gg. duhovnikom, da bi prevzeli šolo. Naš c. kr. okrajni glavar je menda uže v prvi mladosti hodil v šolo k nogam g. Derbiča, ker ga prav rad posnema, posebno v nemškutarstvu, a glede šole ga hoče prekositi: njemu se ne zdi potrebno tam, kjer svetnih učiteljev ni, vabiti duhovnike, nego še odganja jih od šole.

3

LISTEK.

T O L M I N

kot kraj i okraj.

(A. Lukovič.)

Vendar miru še nij. Nov boj se vname med grofom goriškim i oglejskim patrijarhom. Goriški grof Henrik privihra z veliko armado na Tolminsko i v noči 22. februarja 1299 se z zvižajo gradu polasti, a vendar Febo-u z vsemi vojaci dovoli prost odhod. Skoro osem let ostane Tolmin v grofovih rokah; grofov namestnik je bil Paolo Bojani. A leta 1307, med tem ko je bil goriški grof drugde v vojno zapleten, prihrumejo zopet friulske bojne čete v Tolmin, odpodijo goriškega glavarja, Concio-a, naslednika Bojanijevega, polastijo se v patrijarhovem imenu gradu, ki brž potem Branca Grasso-a za glavarja potrdi. Čas je bil žalosten, vedni boji, večne pravde druga drugej si sledijo. Uboga dežela! Mnogo je trpela. A to še nij bilo zadosti. Nova nesreča obišče Tolmin. Leta 1309 pokončajo kobilice vsa tolminska polja i vsled tega nastane strašna revščina med prebivalci.

Leta 1313 nova nesreča! Nov boj se vname med goriškim grofom i patrijarhom. Grof Hen-

Evo izgled! Krajni šolski svet na Lj... je glede sklepa okrajnega šolskega sveta, da se duhovniki sprejmo kot učitelji za silo za 7 ur na teden; dalje glede velikega števila za šolo sposobnih otrok, ter z ozirom na dotično postavbo, hotel oba tamošnja gg. duhovnika sprejeti za učitelja; ali g. glavar kot prvosednik okr. šolskega sveta je temu nasprotoval — nastal je zanimiv prepir, a zmagala je volja — zoper postavbo. Tudi glede najemščine za šolsko sobo se pripovedujejo prav zanimive reči. Radoveden sem, ali so te dogodbe g. c. k. okrajnemu šols. nadzorniku znane ali ne?

V nedeljo se bodo našemu presvetlemu cesarju gotovo mnogotere prošnje izročevale, nedvomno tudi glede slovenskega uradovanja. Koliko take pravične prošnje izdajo v državnem zboru i kako jim odgovarja vlada, je predobro znano iz državnega zbora.

Zato slovenski župani! stopite vi pred Njegovo veličanstvo. To bo prava narodna peticija, katerej se ne bo mogla zapreti pot do cesarskega prestola. Slovenski župani! ko Mu bodete priporočali Predelsko železnico, ne pozabite tudi odkritosrčno Mu razodeti, kako se po c. kr. uradnih spolnuje §. 19. osnovnih drž. postav. Iz ust naroda naj sliši presvetli cesar, kar se mu drugod prikriva, ter zve, kako Njegovi služabniki služijo Njemu i narodu, ki je Njegovemu prestolu vedno udan i zvest.

Iz breniške doline dne 29. marcija. — V 12. številu „Soče“ t. l. hvalisa, v zvezde kuje in višje povzdiguje nek dopisnik iz Črnič tamošnjega župana in srčno obžaluje, da ta župan ne bode mogel za naprej dalje županovati! Ni res nenadomestljiva škoda? — kajti že glede poljsko-policajskega reda bilo je njegovo vedenje i ravnanje jako modro, previdno i praktično — i gotovo nij ga v tej stroki v celem glavarstvu njemu para; tega sem se prepričal pred kratkem, ko sem hodil po polji Selanskega oddelka njegove županije, in videl popaljene, požgane senožeti, „ograje“, drevesa o čemur se še dandanes lahko vsak prepriča, kedor si to polje ogleda,

rik spoznalši važnost Tolminskega gradu, poda se tija, razdene i požge celi trg, obseda grad i po mnogem trudu pridobi si trdnjavo, koju mu vzroči tadanji poveljnik i glavar Ottobono, stričnik patrijarhov. Posadki je dovoljen zopet svoboden odhod. Grof postavi za glavarja zopet Paola Bojani-ja ter ohrani grad v svojej lasti do 1319. Dne 24. julija 1819 se sklene mir i grof izroči Tolmin zopet patrijarhu. Sedaj sta gospodarila tu dva načelnika. Bil je tu patrijarhov načelnik, ki je grad stražil i proti napadom branil ter je vladal v svetnih zadevah cel okraj; poleg njega je bil tudi civilski kapitelj oskrbnik, koji je prejemal desetino i druge kapiteljeve dohodke, ki so pa jako veliki bili. Leta 1322 bil je tu Baymund della Torre, leta 1324 pa Ermacora della Torre sledi. Javne varnosti tačas v teh krajih nij bilo. Ceste so bile povsod po roparjih nadlegovane, tako da je moral civilski oskrbnik posebno pogodbo s tolovaji skleniti, da so se zavezali, da se posebno predeljske ceste ne bodo nadlegovali!

Patrijarh Bertrand (1334—50) izroči pravico ribjega lova Wilhelmu i Ulvinu civilskemu, iz kojega vidimo, da so tamošnje vode: Idrska, Soča, Tolminka, Idrija jako bogate biti

namreč o hvale vrednem policijskem občinskem gospodarstvu.

Rekli so mi nekateri tamošnjih sosedov, da tako početje je njegova znajdba i da po takem ravnanju ograje, drevesa, trava o spomladi lepše požene in raste! — kedo se ne smeje? — glejte no, zopet en korak napredka v kmetijstvu. — Enakih lepih znajdeb občinsko gospodarstvenega policajevanja i napredka v kmetovanju gotovo nij do slej vsak župan na tako koristen način še učinil in svojim sosedom tako naglo v možgane vcepil. — Škoda, večna škoda, da tega modrega možaka se ne da zopet za župana voliti!

En prijatelj vmetnih znajdb in seosebno napredka v kmetijstvu.

Ogled.

Avstrija. Velikonočni prazniki so bili mirni, nikak poseben političen dogodek se ni zgodil. Deželni zbori začnejo zasedanje že drugi teden, toda odločeno jim je le malo časa za delovanje. Vedno bolj in bolj deželne zbornice v kot potiskajo, da zgubljajo veljavo, državnemu zboru pa odločujejo dolge mesce, da gospodje poslanci več — zaslužijo. Naj bolj se obdeluje cesarjevo potovanje v Benetke in Dalmacijo, eni kujejo političen kapital, drugi zopet hočejo, da so bosta naš cesar in kralj poštenovič porazumela o prihodnji papeževi volitvi in Bog zna, kaj vse plačani in neplačani listi na dan spravijo, tudi da kaj — zaslužijo.

Ogrski ministri so zborovali na Dunaji, za praznike so odšli domov. Do mesca junija bo trajal morda državni zbor, in po tem pridejo nove volitve — morda tudi novi ministri.

Zunanje države. Kakor naš cesar te dni obišče tudi pruski kralj in nemški cesar stari Viljelm v kratkem svojega prijatelja poštenoviča, pa ne v glavnem mestu „edine in srečne“ Italije v Rimu, ampak v Milanu ali Florencu. — Bismark misli s

moralegledé rib, saj se tam še dandanes nahaja mnogo jako okusnih i zlahtnih postrv, kojih v spodnji Soči nij. — Bertrandu sledi na patrijarhovem stolu Nikola. Leta 1358 nastopi vladarstvo oglejske cerkve Ludovik della Torre. To spremembo porabi goriški grof Mainhart VII ter posede 1359 cel tolminski okraj, se polasti desetine i družih pravic, a ne za dolgo; prisiljen je bil grad Ludoviku zopet izročiti.

Ludoviku sledi patrijarh Manquard (1365—81). Ta popravi tolminski grad, ki je vsled večnih bojev uže na pol podrt bil, ter izroči varstvo gradu Nikolaju Civilskemu. Ta patrijarh je bil v vednih denarstvenih stiskah, zato zastavi 1379 za 6 let mestu Civdadu vse tolminske dohodke za 6000 mark*). Mesto to pošlje koj potem v Tolmin svojega zastopnika, ki je pod naslovom „kapitan“ oskrboval i varoval oba gradova. Patrijarh Jvan V. Moravski imenovan, želel je zopet rešiti Tolmin, a denara dobiti mu nij bilo mogoče. Ravno tako se to nij posrečilo tudi nasledniku Antonu Panciera, ker ta podaljša zastavo mestu civilskemu. Patrijarh An-

*) Leta 1353 znašala je ena marka oglejskih denarcev 14 f. 74 kr. Toraj zastava je znašala 88.440 fl.

papežem skleniti — konkordat! To je gotovo neverjetno. Gotovo ne bo tak ta konkordat, kakoršen je bil avstrijski, ampak Bismark hoče, da vsi vladarji, ki imajo tudi katoličane za podložne, skup sklenejo neko pogodbo s papežem. To ni nič drugega, nego nov način Cerkev v spono ukovati, pa ne bo šlo.

Francoska vlada je zadosti konservativna in katoliška, kar našim avstrijskim c. kr. cis- in transljajstanskim republikancem ni všeč.

Iz Španjskega dohajajo preveč neverjetna sporočila, pred ko je objavimo, počakajmo, da se zdani. — Srbska ima novo ministerstvo in knez namerava deželo obhoditi.

Domače stvari.

(Duhovske spremembe.) V. č. g. Jakob Doljak dekan v Tominu je dobil faro Rihenberk, č. g. Franc Šušek, dozda fajmošter na Bukovem, je dobil faro Renče. — Fara Volče je razpisana do 1. maja t. l. G. Ant. Keber bo faro oskrboval.

(Petje veliki petek) se sicer ni obneslo, kakor je bilo želeči, in ravno tu se sme reči: Ut vires (scilicet tenor I.) desint, tamen laudanda voluntas. Kar zdaj ni bilo, pa b. o. Pridemo že „per aspera ad astra“ tudi glede cerkvenega petja.

(Talijanska strpljivost.) V eni farnih cerkev našega mesta izljubilo se je veliki teden nekemu „iskrenemu“ italijanu (?) pokazati svojo izobraženost in strpljivost. Red velikega tedna bil je izobešen v dveh tablah v slovenskem in italijanskem jeziku. Gospod z dolgimi prsti ni vedel boljšega storiti, kakor da je steklo iz slovenskega naznanila vzel, slovensko naznanilo pa zamenjal s starim talijanskim.

(Kantata, ki se ne bo pela.) Slovenske čitalnice na Goriškem, naša na čelu, nameravale so presvetlemu cesarju napraviti velikansko bakljado in kakih 200 pevcev pelo bi bilo nalašč zato zloženo kantato. To bi bilo gotovo impo-

ton II skuša si Tolmin zopet prisvojiti. Cividat brani svoje pravice i pravda nastane. Zarad tega zbere se 1406 skupšina v Vidmu, pa zastoni! Zato se obrne mesto Cividat do papeža Gregorja XII, koji se pa za patrijarha odloči. Cividat se razjezi, spunta se nasproti patrijarhu a vendar obrne se še enkrat do papeža, koji konečno patrijarha odstrani 1408. Vzroki te odstave so bili še drugi. Miru vendar še nij. Domača vojska se vname, ker naslednika p. Antona III nijso povsod priznali i vsled tega se mora tudi ta umakniti.

Ludovik II Teck, rodod oger, postane patrijarh oglejski (1408—1435) i ta zgubi v boju s Benečani vso svetno oblast na Friulskem i v Istriji. Po njegovej smrti ostane patrijarhalni sedež štiri leta brez naslednika. Konečno 1439 postane Ludovik III Mezzarota Scarampo oglejski vladar. Ta le sklene mir z beneško ljudovlado i dne 18. junija 1445 odpove se vsemu vladarstvu izvzemši Oglej i dva druga kraja. To je konec imenitnega patrijarhata gledè svetne oblasti: Benečani so njegovi dediči. Le ti postajajo čim bolj ošabnejši, zmiraj dalje stegujejo grabežljive svoje prste, beneški lev je nenasitljiv.

(Dalje).

zantno poslavljenje Nj. Veličanstva. Petje in ta bakljada pa izostane, vendar bo posebna deputacija cesarju izročila krasno vezano kantato, kateri je g. A. Hribar napravil napev. Pevci vsih čitalnic snidejo se v nedeljo točno ob 7. uri v Goriški čitalnici, da se podajo skup na železnico cesarja sprejet. Kantata se glasi:

Živio, živio! done naj glasovi,
Cesarja hvalne pesni naj slavé!
Glasove dvignejo zdaj k slavi Njegovi,
Očito naj bode, kar čuti srce.
Presrečna so ljudstva, ki Tvoje je krilo
Skrbeče je v varno obrambo ovilo;
Narodu podaj zaželjene pravice
In blagor jasnili bo njegov Tvoje dice!
Kviško sinovi primorskih krajin!
K slavi Njegovi done naj glasovi
Slednjega, koji te zemlje je sin.
Górski vrhovi, lepota dolin,
Morski bregovi, k slavi njegovi
Dvignite glase iz prs globočin:
Živio naš Cesar!
„Bog ohrani itd.

(Veliko saboto) je zadela nesreča tukajšni samostan č. oo. kapucinov. Pred malo leti napravljen božji grob je na polovico zgorel. Od velike vročine petrolejske luči vnel se je razsvetljen kos in kmalo je bil večji del božjega groba v ognji. Izpostavljeno Najsvetejše so o pravem času rešili. Škoda ni prav majhna.

(Presvetli Cesar) je milostljivo uslišal ponižno prošnjo ljudskih zastopnikov, ter namenil posrečiti se Svojo navzočnostjo glavno mesto naše dežele. V kratkem bomo imeli tukaj Najvišega Gosta. — Kakor je vže v začetku, ko se je razširjala vesela ta vest po deželi, navdušila srca vseh prebivalcev in obudila v njih željo in potrebo sijajnih dokazov radosti in veselja, in kakor se od tistega časa odmeva po celi deželi glas hvalečnosti, in se pripravljajo prebivalci vseh narodnosti, da bi eden pred drugim dostojnejši dokazali Presvetlemu Vladarju svojo srčno vdanost in iskreno ljubezen, ravno takó naj se veselo zbirajo vsi v slovesnem trenutku prihoda, da bi tukaj izpraznili srca vneta ljubezni in razkrili svojo iskreno vdanost in pravo zvestobo viteškemu in blagodušnemu Cesarju

FRANCU JOŽEFU I.

Sprejem naj bode veličasten, kakoršnega še ni doživel noben Vladar v naši deželi; naj bo ta dan nar lepši, in naj vidi zbrane v bratovski slogi vse narode naše dežele; 4. aprila naj bo pomenljiva doba, naši preteklosti v čast, naslednjim rodovom v poduk in posnemanje, nam pa v slavo, ki ubogi sicer, pa polni blagih občutkov, se poganjamo za čast sprejemljati vneto in spodobno svojega preljubljenega Vladarja. — Da bi v tem oziru vstregel občinstvu, katero želi, da se ta dan posebno slovesno, redno in spodobno praznuje, sestavil je veselični odsek sledeči Program. — 1. Na železnični postaji poklonijo se slovesno Njih Veličanstvu načelniki ljudskih zastopstev in cesarskih uradov. — 2. Podá se tudi na železnično postajo mestna godba od municipalnega poslopja v ulicah mestnega vrta; pred njo pojdejo meščanska društva. — 3. Na cesti do železnične postaje (Corso Francesco Giuseppe), ki bo okinčana s zastavami, postavijo se na obeh postranskih potéh meščanska društva, deputacije občin s svojimi zastavami, pa učenci javnih zavodov v vrstah ob notrajni strani potnega rova. Da se došle množice ne

pomešajo, zberejo naj se občinske deputacije gradiščanskega glavarstva na Rojah (Campagnuzza); one Tolminskega glavarstva in one severnih in zahodnih krajev pred Katerinijevo gostilnico; one sežanskega glavarstva in drugih okrajev goriškega glavarstva pa na trgu Sv. Antona. S posebnim naznanilom se naznanite ura zbirališča in odhoda. Uredovalci z razločilnimi znamenji bodo uredovali, vodili in na mesto postavljali došle deputacije. — 4. Ko se pripelje Nj. Veličanstvo, zagode meščanska godba narodno himno in po dokončanih sprejemnih ceremonijah se prične vhod v mesto v sledečem redu: — a) Županov voz, — b) Cesarski voz se sprevedom, — c) Občna zastopstva in gosposke, — d) Meščanski vozovi. — Iz Corso Francesco Giuseppe napreduje se skozi ulice „Contrada del Teatro“, „Municipio“, „del Duomo“, in „del Rastello“ na „Travnik“. Hiše v imenovanih ulicah se okinčajo s zastavami in okna s primernimi olupšavami. Želeti bi bilo, da bi se tudi hiše drugih glavnih ulic s zastavami okinčale. Zastave izpoložene naj bodo: cesarska (rumeno-črna) deželna (belo-rudeča) in meščanska (belo-modra). Brž za vozovi naj se napotijo društva in deputacije po ravno istih ulicah v sklenjenih vrstah za meščansko godbo do trga Travnik, kjer se razkropijo. Uredovalci morajo paziti na to, da se vse v pravem redu dovrši. — 5. Točno ob 7 zvečer se napravi po celem mestu razsvečava. — 6. Ob enem se podá mestna godba, spremljena z baklami, od municipalnega poslopja pri mestnem vrtu čez trg „Piazza delle frutta“ in skozi semeniške ulice do rezidencije Cesarske, kjer napravi serenado. Med razsvečavo se ne smé z vozovi čez trg Travnik. — 7. Ob 8. uri bo slovesna igra v meščanskem gledališču, kamor se bo smelo z vozovi samo po ulicah „Za Mesnicami“ in „Municipija“; ulice meščanskega vrta (Contrada del giardino) in „Corso Francesco Giuseppe“ se prihranijo za vozove, ki pojdejo od gledališča nazaj.

V Gorici 30. marcija 1875.

Veselični odsek.

Razne vesti.

— Sad poduka v sadjereji na tukajšni kmetijski šoli se uže letos kaže. Slišimo, da je g. Anton Belin iz Kobarida, ki je tukaj poslušal poduk v sadjereji, pretečeni ponedeljek po službi božji doma razlagal kmetom, kar se je tukaj učil, i da ga je obilno kmetov prav pridno poslušalo. Ako ga bodo še drugi posnemali, bo ta poduk donašal obilen sad.

— Iz Gradca smo prejeli zelo obširno sporočilo o peti občni skupščini škofijskega društva za cerkveno umetnost. Akoravno smo že zadnjič deloma po „Slov. Gosp.“, deloma po „Kirchenschmuck“ nekoliko posneli o tej zadevi, upamo, da bo naše bralce zanimalo nekoliko obširnejše zvedeti, kako in kaj to društvo dela. Evo izpisek iz sporočila. — O 5. uri zvečer, kakor je bilo napovedano, zbralo se je prav zdatno število udov iz duhovskega in svetnega stanu, tudi več gospej bilo je nazočih in počastil je tudi skupščino društva pokrovitelj knezoškof Mons. Zwerger s svojo nazočnostjo. Tajnik gospod Graus dal je obširno sporočilo o delovanji društvenem v preteklem letu ter primerjal društvo uri: Kazalec ur in minut je odbor se svojim predsednikom, kar bije, je društveni organ „der Kirchenschmuck“, kolesca so društveni udje,

teža, ki pouzročuje delalno moč, je ljubezen božja in častitljivost hiše božje. Društvo podpirata z besedo in dejanjem umetnika vodja A. Ortwein in arhitekt K. Lueff, poleg njih pa delajo še drugi umetniki v društvenem smislu.

Leta 1873 štelo je društvo 415 udov, letos (1874) štejemo 41 udov več. Časopis „der Kirchenschmuck“ imel je leta 1873 411 naročnikov, koncem 1874 jih je 476 — Goriško, Primorje in Dalmacija skup prejemale štiritizise — To pač ni naj lepše spričevalo! Društvo je v zvezi z raznimi učenimi družbami kakor s c. kr. centralno komisijo na Dunaji, zgodovinskim društvom za Štajersko, z germanskim muzejem v Nürnbergu itd. — Po končanem tajnikovem sporočilu poprime besedo gospod kaplan Strempl in v daljšem krepkem in znamenitem govoru pojasnjuje začetek in razvitek društva od 27. jan. 1870 do sedaj. Hudi so bili nasprotniki, silne druge ovire, a z božjo pomočjo se je vse premagalo in prav veliko doseglo.

Iz računa, katerega je položil dvorni kaplan Resch, posnamemo, da je bilo vseh dohodkov 2019 gl. 62 sld., stroškov pa 1528 gl. 96 sld. tedaj čistega ostanka 490 gl. 66 sld. — Za leto 1875 kaže prevdarek: dohodkov 2095 gl., stroškov pa 1661 gl. Za častne ude so bili izvoljeni: Slavni umetnik vitez Jožef Führich, Miha Stolz in France Plattner. Društvo je to s ploskom priznalo.

Govoril je še župnik Plaimschauer o „das Gotteshaus ist eine Stätte des wahren Friedens und der wahren Bildung“. Na posled se je še knezoškof zahvalil društvu in odboru za prelepo delovanje ter jih spodbujal k štanovitnosti v hvalevrednem početju in dodelil je vsem pričujočim blagoslov. — V minoritskem samostanu bila je ob enem razstava tega društva. Prvi dan prišlo je obiskovalcev samo 455, drugi dan že 1041, tretji dan pa 1654, toraj skupaj 3150 oseb. Gotovo lepo znamenje, da imajo ljudje v Gradcu zapopadek in veselje do lepega okusa. Pri nas smo pa še precej „nazaj“, če na pr. kak duhoven naroči ali kupi kaj lepega, cerkvenega (se razume potrebnega) in plača za tako blago kakih 30 gld., mu očitajo, da to je luxus.

— Šolske počitnice. „Vaterl.“ poroča, da bodo vsled neke določbe ministra za uk in bogočastje velike počitnice na srednjih šolah na Zgornjem in Spodnjem Avstrijskem, v Salzburgu, na Tirolskem, Predarlskem, Štorskem, Koroškem, Kranjskem, v Trstu, na Češkem, Moravskem in v Šleziji od 16. jul. do 15. septembra. V Gorici, Istriji in Dalmaciji odločena sta za počitnice mesca avgust in september in ta čas za počitnice nastopi leta 1876, kar je pa prej navedenih dežel, začno nove počitnice že koncem tekočega leta.

— Iz Križa na Ipavskem se nam piše, da je imel tamošnji prednik kapucinskega samost. o. Dioniz posebno lepe postne govore, ki so privabili prav obilno poslušalcev. — Kadar se Cerkev preganja, imajo vselej redovniki naj bolj goreče govornike in neustrašljive branitelje resnice in pravice. To spričuje zgodovina.

— Gospod prof. Fr. Povše je bil telegrafčno poklican v Ljubljano, da hot zvedenec ogleda z deželnim inženirjem posestvo, katero se misli nakupiti za kmetijsko šolo.

Umrli v Gorici od 19. do 31. marca.

Matevž Pintar, 51 l. jetika. — Jožef Hvala 1 dan božjast. — Franc Fornazarič, 84 l. starost. — Miha Keršovani, 63 l. pluč. orlablj. — Jožefa Sturm, 4 mesce božjast. — Jožefa Trivisan, 3 l. angina. — Avgust Cotič, 3 l. 6 mescev angina. — Ana Sancin, 10 l. plučno vnetje. — Devetak, 2 l. 6 mescev angina. — Magdalena Anelli, 38 l. jetika. — Marija Mosco, 64 l. hiba na srcu. — Janez Marušič, 72 l. naduha. Marija Pahor, 63 l. starost. — Cecilija Orel, 60 l. sprid. krvi. — Anton Vuk, 78 l. pluč. vnetje. — Tereza Šrei, 35 l. jetika. — Lucija Cubej, 62 l. mrtud. — Alojzija Grapulin, 1 l. pluč. vnetje. — Jožef Gregorič, 62 l. naduha. — Marija Muravec, 48 l. jetika. — Andrej Bane, 25 l. jetika. — Franciška Jankovič, 75 l. hiba na srcu. — Evgenija Culot, 6 l. voda v glavi. — Jožef Zenkovič, 79 l. mrtud. — Jožefa Mozetič, 10 dni, božjast. — Viktor Branc, 1 mesec božjast. — Jožef Klavžar, 20 dni, božjast. — Katar. Feifer, 72 l. pluč. vnetje. — Jakob Velikonja, 50 l. prna vodenica.

Oznanilo.

Slavnemu občinstvu dajam na znanje, da sem v svojej kavarni postavil čisto nov biljard (Doppelmantinel), kojega je izdelal prvi dvorni fabrikant Cicula na Dunaji.

Vabim toraj dosedanje goste pa tudi nove, da v obilnem številu v mojo kavarno zahajajo, vselej jim bom kolikor naj bolj mogoče z dobrim blagom pa po nizki ceni postregel.

France Kirš,
kavarnar pri „FENICE.“

Z GOTOVIM VSPEHOM

rabi se

pravi

VILJELM-ov

protiartritičen, protirevmatičen

čaj za čistenje krvi

v naslednjih boleznih:

- 1) pri revmatičnem vnetju,
- 2) pri protinu (gicht)
- 3) pri boleznih podtrebušnih posebno pri takih, ki veliko sedijo,
- 4) pri povečanju in zaprtju jeter,
- 5) pri spuščanju posebno pri lešajih,
- 6) pri sifilitičnih boleznih,
- 7) kot priprava pri rabi mineralnih vod v imenovanih boleznih,
- 8) kot nadomestilo mineralnih vot proti navedenim boleznim.

Svari se pred ponarejanjem in sleparstvom!

Pri kupovanju naj p. n. občinstvonatanko pazi na mojo postavno zavarovalno marko in firmo, kar je na vsakem zavitku na zunanji strani razvidno, da se s ponarjanjem ne daja zaslepiti.

Pravi Viljem-ov protiartritičen, protirevmatičen čaj za čistenje krvi dobiva se le iz prve mednarodne tovarne protiartritičnega, protirevmatičnega čaja za čiščenje hrvi v Neunkirchen-u pri Dunaju, ali v mojih po časopisih naznanjenih zalogah.

En zavitek v 8 oddelkov razdeljem, po zdravniškem naukazu pripravljen, z navodom, kako se rabi v raznih jezikih, velja 1 gld., kolek in pošiljatev 10 sold.

Da ima p. n. občinstvo večo priložnost pravi Viljem-ov protiartritični in protirevmatični čaj za čiščenje krvi kupovati, naznani se, da se dobiva v Gorici v lekarnici A. Franzoni-ta, v Trstu pri Serravallo-u.

MOLITVE

za sveto leto 1875 s kratkim podukom

je naslov knjižici, ki bo prišla v pondeljek v Mailigovi tiskarnici na svetlo in velja:

1 iztis	.	.	.	4 solde
10 iztisov	.	.	.	30 soldov
50 "	.	.	1 gl.	25 "
100 "	.	.	2 "	— "

Od leta 1767

Svetinja za napredek

Svetinja za zasluge

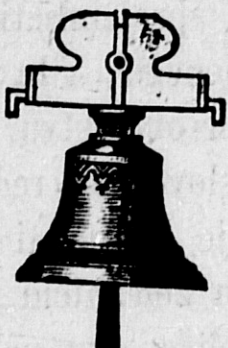

ALBERT SAMASSA

C. KR. DVORNI ZVONAR,

izdeljevalec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja
V LJUBLJANI

priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže zamore en mož zvoniti; dalje priporoča vse vrste

brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šravbe itd.

po najnižji ceni.

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja

14 svetlinj